

Λόγος εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου Ἡλίας Μηνιάτης

«Παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου, ἐν ἱματισμῷ
διαχρύσω περιβεβλημένη, πεποικιλμένη».

Αὐτὴ εἶναι ἡ πλέον ζωντανὴ καὶ πρεπώδης εἰκὼν τῆς μεταστάσης εἰς οὐρανὸν Θεομήτορος. ὅπου ἐζωγράφησε μὲ θεοκίνητον κάλαμον ὁ Προφητάναξ· καὶ πρὸς τὴν θεωρίαν τῆς εἰκόνης ταύτης προσκαλῶ σήμερον τὰ ὄμματα τῆς εὐλαβοῦς σας διανοίας, ὡς φιλέορτον σύστημα.

Μὴ στοχασθῆτε ἐδῶ κάτω τὰ θλιβερὰ ἐκεῖνα σύμβολα τοῦ θανάτου· ἐκεῖ, δηλαδή, ὅπου φαίνεται ἓνα σῶμα νεκρὸν ἀπλωμένον ἐπάνω εἰς ἓνα κράββατον, κηδευόμενον σεπτῶς παρὰ τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων, παραδόξως συνηγμένων ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς. Εἰς τὴν ἀγιωτάτην Παρθένον ὅλα ἐστάθησαν ὑπὲρ ἄνθρωπον· εἰς τοῦτο μόνον ἔδειξε πῶς ἦτον φύσεως ἀνθρωπίνης, διατὶ σήμερον φαίνεται, πῶς εἶναι φύσεως θνητῆς· ἀλλὰ καὶ εἰς τοῦτο ἐφάνησαν τὰ προνόμια τῆς θείας χάριτος· διατὶ, καθὼς ὅταν ἡ πανάμωμος Μαρία συνέλαβεν, ἡ σύλληψις ἐστάθη ἄσπορος, καὶ ὅταν ἐγέννησεν, ἡ κύησις ἐστάθη ἀδιάφθορος, ἔτι ὅταν ἀπέθανεν, ἡ νέκρωσις ἐστάθη ἀθάνατος.

Δὲν εἶναι θάνατος, ὅχι, ἐτοῦτος, ὡς ἄν ἐκεῖνος ὁ τύραννος τοῦ γένους μας, ὁ υἱὸς τῆς κατάρας καὶ πατὴρ φθορᾶς, ὅπου εἰς τὸ σκοτεινόν του βασιλεῖον κρατεῖ αἰχμάλωτον τοῦ

Ἀδὰμ τὴν κληρονομίαν. Αὐτὸς εἶναι ἢ ἕνας γλυκὺς ὕπνος, μὲ τὸν ὁποῖον θέλησε ἡ πάναγνος Δέσποινα ὡσὰν νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον εἰς τὸ πέρασ τῆς ἐπικήρου ταύτης ζωῆς, διὰ νὰ ἀρχίσῃ τὴν ὁδὸν ἐκείνης τῆς ἀκηράτου· ἢ μία θαυμαστὴ ἔκστασις Θείου ἔρωτος, εἰς τὴν ὁποίαν, ἡ μὲν μακαριωτάτη ἐκείνη ψυχὴ σπεύδουσα τὸ ὀγληγορώτερον νὰ φθάσῃ πρὸς τὸν ἡγαπημένον Θεῖον Υἱόν, ἄφησε δι' ὀλίγον τὸ ὁμοδίαιτον σῶμα· καὶ τοῦτο ὁμοίως αἰρόμενον ὑπὸ χερουβικοῦ ἄρματος ἠκολούθησε τὸν αὐτὸν δρόμον καὶ ἀνέβη δεδοξασμένον εἰς οὐρανούς.

Ἴδετε τὸν τάφον εἰς τὸ χωρίον Γεθσημανῇ καὶ θέλετε τὸν εὔρει κενόν· διατὶ τάφος δὲν δύναται νὰ χωρίσῃ τὴν Μητέρα τῆς ζωῆς, τὸ δοχεῖον τῆς σεσωρευμένης θεότητος, τοῦ ὁποίου τόπος ἀντάξιος εἶναι ὁ θρόνος τῆς Θείας δόξης. Καὶ ἐπάνω εἰς τοιοῦτον θρόνον, ἐκ δεξιῶν τοῦ Βασιλέως Θεοῦ, μεταστάσα ἡ Μήτηρ τοῦ Θεοῦ κάθεται ὡς Βασίλισσα τῶν οὐρανίων καὶ ἐπιγείων, ὑπερτέρα πάσης κτίσεως· «παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου». Βασίλισσα τῶν ἐπιγείων· εἰς αὐτὴν ἀποδίδει τὰς δευτέρας, μετὰ Θεόν, τιμητικὰς λατρείας τῶν πιστῶν ἡ Ἐκκλησία εἰς τοὺς ἀχράντους αὐτῆς πόδας ρίπτουσι τὰ σκῆπτρα καὶ διαδήματα οἱ εὐσεβεῖς Βασιλεῖς. Αὐτῆς τὸν ὑψηλὸν θρόνον περικυκλώνουσι τῶν Ὁρθοδόξων τὰ συστήματα· καὶ ποῖος παρακαλεῖ ὑγείαν εἰς τὰς νόσους· τοῦτος παρηγορίαν εἰς τὰς θλίψεις· ἐκεῖνος βοήθειαν εἰς τὰς συμφοράς· ὅλοι ζητοῦσιν ἔλεος ἀπὸ τὴν πηγὴν τοῦ ἐλέους· καὶ ὁ παρακαλῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν

εὕρισκει· διατὶ ἀνεξάντλητον εἶναι τὸ πέλαγος, ἀκένωτος εἶναι ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν.

Βασίλισσα τῶν οὐρανίων· αὐτὴν σέβονται καὶ προσκυνοῦσιν ὅλα τῶν ἀσωμάτων τὰ τάγματα· οἱ Ἄγγελοι, τὸ καθαρώτατον ἔσοπτρον τῆς ἀγνείας· οἱ Ἀρχάγγελοι, τὸ πολύτιμον σημεῖον τῶν θείων ἀποκαλύψεων· αἱ Ἐξουσίαι, τὸ πανσθενὲς κράτος τῶν πιστῶν· αἱ Δυνάμεις, τὸ ἀκαταμάχητον τεῖχος τῆς Ἐκκλησίας· αἱ Ἀρχαί, τὴν σωτήριον ἀρχὴν τῆς παγκοσμίου ἀπολυτρώσεως· αἱ Κυριότητες, τὴν ὑπερτάτην Κυρίαν τοῦ παντός· οἱ Θρόνοι, τὸν ἔμψυχον θρόνον τοῦ Βασιλέως τῆς δόξης· τὰ Χερουβὶμ, τὴν θεοδίδακτον μυσταγωγὸν τῆς ὑψηλῆς γνώσεως· τὰ Σεραφὶμ τὴν ἄσβεστον λαμπάδα τῆς θείας καθαρωτάτης ἀγάπης. Βασίλισσα, τὴν ὁποίαν ἀσπάζεται αὐτὴ ἡ τρισήλιος Θεαρχία· τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὴν ἀνύμφευτον νύμφην· ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τὴν ἀπήρανδρον Μητέρα· ὁ Θεὸς καὶ Πατήρ, τὴν ἡγαπημένην θεόπαιδα· «παρέστη ἡ Βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου».

Ἀλλ' ἡ δοξασμένη Παντάνασσα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, εἶναι (λέγει), «ἐν ἱματισμῷ διακρύσω περιβεβλημένη, πεποικιλμένη»· δηλαδή τὸ θεοῦφαντον ἔνδυμα τῆς μακαριότητος ὅπου τὴν στολίζει, εἶναι διάκρυσον, διὰ τὰς ὑπερκάλλους ἀγλαΐας τοῦ ἀπροσίτου φωτός. Εἶναι πεποικιλμένον, ἡγουν διακεκριμένον μὲ διάφορα χρώματα, ὅπου θέλει νὰ εἰπῇ· καθὼς εἰς τὴν Παρθένον ζῶσαν ἐπὶ τῆς γῆς, ἦσαν ὅλοι οἱ διάφοροι χαρακτήρες τῶν ἀρετῶν, ὅπου εἰς πάντων τῶν Ἀγίων τὰς ψυχὰς τυπώνει ἡ χάρις, ἔττι εἰς τὴν Παρθένον, μεταστάσαν εἰς οὐρανοῦς, εἶναι ὅλα τὰ

διάφορα χρώματα τῶν θείων ἐλλάμψεων, ὅπου εἰς πάντων τῶν Μακαρίων τὰ πρόσωπα ζωγραφίζει τῆς θείας δόξης τὸ τρισόλβιον φῶς.

Ὅταν ὁ ἥλιος φθάσῃ εἰς τὴν μέσῃν ἀψίδα τοῦ οὐρανοῦ, ἐξίσου χύνει εἰς ὅλα τὰ μέρη τῶν ἀκτίνων τὸ φῶς, μὰ ἐξίσου δὲν φωτίζονται πάντα τὰ φωτιζόμενα σώματα· καθὼς εἶναι, ἢ ἀραιότερα ἢ πυκνότερα, ἔτσι, ἢ περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον λαμβάνουσι τὸ προσβάλλον ἀπαύγασμα τῆς ἡλιακῆς λαμπηδόνης· τὰ μὲν καθαρὰ ἐκλάμπουσιν ὀλόφωτα, τὰ δὲ διαφανῇ διαλάμπουσιν εὐδία καὶ τὰ στερεὰ καὶ ἀντίτυπα ἀντιλάμπουσιν ὅσον μόνον γίνονται ὁρατά. Μὰ ὅταν λάχῃ καὶ ὁ ἥλιος προσβάλῃ τὰς ἀκτίνας τοῦ εἰς ἓνα ἀκηλίδωτον καθρέπτην, ὅχι μόνον τὸν φωτίζει, ἀλλ' αὐτὸς ὅλος ὁ ἥλιος ἐκεῖ φαίνεται νὰ εἰσεβαίνει καὶ νὰ περικλείεται εἰς τρόπον, ὅτι ἐκεῖνος δὲν φαίνεται τόσον ἓνα κρύσταλλον ὅπου φωτίζεται, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἥλιος ὅπου φωτίζει. Αὕτῃ εἶναι, ἀνάμεσα τῶν ἄλλων φωτιζομένων σωμάτων καὶ τοῦ καθρέπτου ἡ διαφορὰ· ὅτι τὰ μὲν ἄλλα λαμβάνουσι μόνον τοῦ Ἠλίου τὸ φῶς, ὁ καθρέπτης λαμβάνει αὐτὸν ὅλον τὸν ἥλιον καὶ ἀκτινοβολεῖ ὡσὰν ἥλιος.

Ὅμοίως ὁ ἄδυτος ἐκεῖνος τῆς δικαιοσύνης ἥλιος, ὅπου λάμπει ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἀγίων, ἐξίσου χύνει εἰς ὅλα τὰ πνεύματα τῶν Μακαρίων τῆς θείας δόξης τὸ ἀνέσπερον φῶς, μὰ ἐξίσου δὲν φωτίζονται πάντα· καθένας λαμβάνει τὸ ἴδιον μέτρον τῆς θείας φωτοχυσίας, ὡσὰν ἓνα μερικὸν χρῶμα μακαρίας ἐλλάμψεως· καὶ δέχεται ἢ περισσότερον ἢ

ὀλιγώτερον τὸ μέτρον τοῦ θεοῦ τούτου φωτός, καθὼς εἶναι δεκτικόν, κατὰ τὸν βαθμὸν δηλαδὴ καὶ ἀναλογίαν τῆς ἰδίας του καθαρότητος. Ἐτῆι ἀλλέως φωτίζονται οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι, ὅπου εἶναι ἄϋλα πνεύματα· ἀλλέως οἱ ἄνθρωποι, ὅπου εἶναι φύσεως παχυτέρας· καὶ πάλιν ἀνάμεσα καὶ εἰς τοὺς Ἀγγέλους διαφορετικὰ φωτίζονται ἀπὸ τὰς Κυριότητας οἱ Θρόνοι· ἀπὸ τοὺς θρόνους τὰ Χερουβὶμ καὶ ἀπὸ τὰ Χερουβὶμ τὰ Σεραφίμ· καὶ ἀνάμεσα εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἀπὸ τοὺς Προφήτας οἱ Ἀπόστολοι, ἀπὸ τοὺς Ὁμολογητάς οἱ Μάρτυρες, καὶ τοὺς Ἀσκητάς αἱ Παρθένοι· ὅλοι εἶναι ἄστρα τοῦ νοητοῦ στερεώματος, ὅθεν οἱ δίκαιοι ἐκλάμπουσιν ὡς φωστῆρες· πλὴν «ἀστήρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξει» κατὰ τὸ ρητόν.

Ἡ Παναγία Παρθένος εἶναι ἀνάμεσα εἰς ὅλους τοὺς Μακαρίους ἀκηλίδωτος καθρέπτῃς ἀγνείας καὶ καθαρότητος· ὅλη καλή, ὅλη ἄμωμος, καθὼς τὴν ὀνομάζει εἰς τὸ Ἄσμα τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· «ὅλη καλή ἡ πλησίον μου, καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοί». Καθαρωτέρα ἀσυγκρίτως καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν Ἀγγέλων. Ὅθεν ὄχι μόνον εἰς αὐτὴν χύνει τῆς μακαριότητος τὸ φῶς, ἀλλ' εἰς αὐτὴν εἰσεβαίνει καὶ ὡσὰν περικλείεται ὅλη, ὅλη ἐκείνη ἡ πολυκεύμων πηγὴ τοῦ φωτός, ὅλος, ὅλος τῆς δόξης ὁ Ἥλιος· εἰς τρόπον, ὅτι ὡς ἄλλος δεύτερος τῆς δόξης Ἥλιος, ἀκτινοβολεῖ τῆς Παναγίας Παρθένου τὸ μακάριον πρόσωπον καὶ κάνει διπλοῦν τὸ φῶς τῆς ἀνεσπέρου ἡμέρας. Καταλάβετε δὲ τὴν διαφορὰν τῆς μακαριότητος ὅπου χαίρονται τῶν λοιπῶν δικαίων τὰ πνεύματα καὶ τῆς μακαριότητος ὅπου χαίρεται

ή θεομήτωρ Μαρία· ὅτι ἐκεῖνοι μὲ κατὰ μέρος δέχονται τῆς θείας δόξης τὸ φῶς, αὐτὴ δὲ ὅλον δέχεται τῆς δόξης τὸν ἥλιον. Ἐκεῖνοι μερικῶς ἔλαβον ἐδῶ τὴν χάριν καὶ κατὰ τὸ μέτρον τῆς χάριτος ἀπολαμβάνουσιν ἐκεῖ τὴν δόξαν· αὐτὴ εἶναι δοχεῖον δεκτικὸν ἐκεῖ ὅλης τῆς δόξης, καθὼς ἐδῶ ἐστάθη δοχεῖον δεκτικὸν ὅλης τῆς χάριτος. Ὅθεν ἐδῶ ἦτον, καθὼς τὴν ὠνόμασεν ὁ Ἀρχάγγελος κεχαριτωμένη, εἶχε δηλαδὴ ὅλον τὸ πλήρωμα τῆς θείας χάριτος· τὸ ὁμολογεῖ καὶ ὁ Θεολόγος· «ἐκάστοις τῶν ἐκλεκτῶν ἡ χάρις κατὰ μέγεθος ἐδόθη, τῇ δὲ Παρθένῳ ἅπαν τὸ τῆς χάριτος πλήρωμα»· ἐκεῖ δὲ εἶναι δεδοξασμένη, ἔχει δηλαδὴ ὅλον τὸ πλήρωμα τῆς θείας δόξης, καθὼς τὴν ἐπροείδεν ὁ Ἰεζεκιήλ· «καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης ὁ οἶκος τοῦ Κυρίου». Καὶ «παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου, ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ περιβεβλημένη, πεποικιλμένη».

Ἀδύνατον εἶναι, Χριστιανοί, ὁ νοῦς μας νὰ φαντασθῇ τὸ ὑπέρλαμπρον ἐκεῖνο φῶς, μὲ τὸ ὁποῖον ἀστράπτει ἡ μακαρία Παρθένος εἰς τὸν Παράδεισον· ἡ Σελήνη, ὁ ἥλιος εἶναι σκοτεινὰ πράγματα παραβαλλόμενα μὲ ἐκεῖνο τὸ ἀνεκκλάλητον κάλος, τὸ ὁποῖον βλέπουσι καὶ δὲν χορταίνουσιν οἱ μακάριοι· τί ὠραῖον! τί φαινόν! τί θεοειδὲς θέαμα εἰς τὰ μάτια τῶν Σεραφίμ. Τοῦτο ἐπεθύμησε νὰ ἰδῇ ἓνας νέος πολλὰ εὐσεβὴς τῆς Παρθένου καὶ ἔκαμε πρὸς αὐτὴν τοιαύτην δέησιν. «Μαρία, γλυκύτατον ὄνομα, ὅπου ἐγὼ μετὰ Θεὸν σέβω καὶ προσκυνῶ μὲ ὅλον τὸν πόθον καὶ εὐλάβειαν τῆς ψυχῆς μου, διατὶ εἶσαι τῆς ψυχῆς μου ἡ παρηγορία καὶ ἡ χαρά· ἂν εὕρῃκα χάριν ἐνώπιόν σου ὁ

ταπεινὸς δούλος σου, μίαν χάριν νὰ μοῦ κάμης σὲ παρακαλῶ· ἀνάμεσα εἰς τὰς ἄλλας εὐεργεσίας νὰ μὲ ἀξιώσης νὰ σὲ ἰδῶ καθὼς εἶσαι εἰς τὸν Παράδεισον. Ἀξιῶσόν με, ἀειπάρθενε Κόρη, ἀξιῶσόν με, Μῆτερ ἐλέους· ἃς σὲ ἰδῶ καὶ εὐχαριστοῦμαι νὰ χάσω ἓνα ἀπὸ τὰ μάτια μου». Εἰσήκουσεν ἡ Πάναγνος Δέσποινα τοῦ εὐλαβοῦς της δούλου τὴν προσευχή· τοῦ ἐφάνη μίαν νύκτα εἰς τὸν ὕπνον του ὀλοαμπής, μὲ ὅλον ἐκεῖνο τὸ φῶς τῆς δόξης, μὲ τὸ ὅποιον λάμπει εἰς τὸν οὐρανόν. Ἐξύπνησεν ὁ νέος καί, ἀληθινά, ἔχασε τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ ὀμμάτια του, μὰ ἀπὸ τὴν χαρὰν ὅπου εἶχεν, ὅτι ἠξιώθη νὰ ἰδῇ τὴν Βασίλισσαν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, δὲν ἐλυπᾶτο ὀλότελα, ὅτι ἐστερήθη τὸ φῶς του· μάλιστα πάλιν παρακαλεῖ νὰ τὴν ἰδῇ ἄλλην μίαν φοράν καὶ εὐχαριστεῖται νὰ χάσῃ καὶ τὸ ἄλλο ὀμμάτι, ὅπου τοῦ ἔμεινε· καὶ πάλιν ἠξιώθη, πάλιν τὴν εἶδε· μὰ τί λογιάζετε, Χριστιανοί; πῶς τάχα νὰ ἔμεινε τυφλὸς καὶ ἀπὸ τὰ δύο ὀμμάτια; ἡ συμπαθεστάτη Μήτηρ τοῦ Θεοῦ, ὡσὰν τοῦ ἐφάνη τὴν δευτέραν φοράν, ὅχι μόνον δὲν τὸν ἐστέρησεν ἀπὸ τὸ ἓνα ὀμμάτι ὅπου τοῦ ἔμεινε, ἀλλὰ τοῦ ἔστρεψε καὶ τὸ ἄλλο ὅπου εἶχε χαμένον. Ἐξύπνησεν ὁ νέος ἐκεῖνος καὶ μὲ τὰ δύο ὀμμάτια ὑγιῇ καὶ ὅλος ἐκστατικὸς ἀπὸ τὴν διπλὴν χαρὰ, μὲ πολλὰ δάκρυα εὐλαβοῦς ἀγαλλιάσεως, ἔδωκε τῇ Θεομήτορι χιλίας εὐχαριστίας.

Κεχαριτωμένη, Δεδοξασμένη, Παντάνασσα, ἀπὸ τὴν ἄφθονον ἐκείνην ἡλιοβολίαν τοῦ θείου φωτὸς ὅπου καίρεσαι, παρισταμένη ἐκ δεξιῶν του μονογενοῦς σου Υἱοῦ, πέμπσον ἐδῶ κάτω καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς εὐλαβεῖς δούλους σου

μίαν μακαρίαν ἀκτίνα, ὅπου νὰ εἶναι καὶ φῶς εἰς τὸν ἐσκοτισμένον μας νοῦν καὶ φλόγα εἰς τὴν ψυχραμένην μας θέλησιν, διὰ νὰ βλέπωμεν νὰ περιπατοῦμεν σπουδαῖοι εἰς τὴν ὁδὸν τῶν θείων δικαιοματίων. Ἡμεῖς, μετὰ Θεόν, εἰς ἐσέ τοῦ Θεοῦ τὴν Μητέρα καὶ Μητέρα ἡμῶν ἔχομεν τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μας· ἀπὸ σέ ἐλπίζομεν τὰς νίκας τῆς γαληνοτάτης Αὐθεντίας, τὰ τρόπαια τῶν Εὐσεβῶν Βασιλέων· τὴν στερέωσιν τῆς Ἐκκλησίας· τὴν ἀντίληψιν τοῦ Ὁρθοδόξου γένους· τὴν σκέπην τῆς εὐλαβοῦς σου ταύτης πολιτείας, ὅπου εἶναι ἀφιερωμένη εἰς τὴν ἅμαχόν σου βοήθειαν. Ναί, Παναγία Παρθένε, ναί, Μαρία, ὄνομα ὅπου εἶναι ἡ χαρά, ἡ παρηγορία, τὸ καύχημα τῶν Χριστιανῶν· δέξου τὴν νηστείαν καὶ παράκλησιν τῶν ἁγίων τούτων ἡμερῶν, ὅπου ἐκάμαμε εἰς τιμὴν σου, ὡς θυμίαμα εὐπρόσδεκτον· καὶ ἀξιώσόν μας, καθὼς ἐδῶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εὐλαβῶς ἀσπαζόμεθα τὴν ἁγίαν καὶ θαυματουργὸν ταύτην εἰκόνα, ἔτζι καὶ ἐκεῖ εἰς τὸν Παράδεισον νὰ ἰδοῦμεν αὐτὸ τὸ μακάριόν σου πρόσωπον, τὸ ὁποῖον νὰ προσκυνοῦμεν σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας.

Ἀμήν.